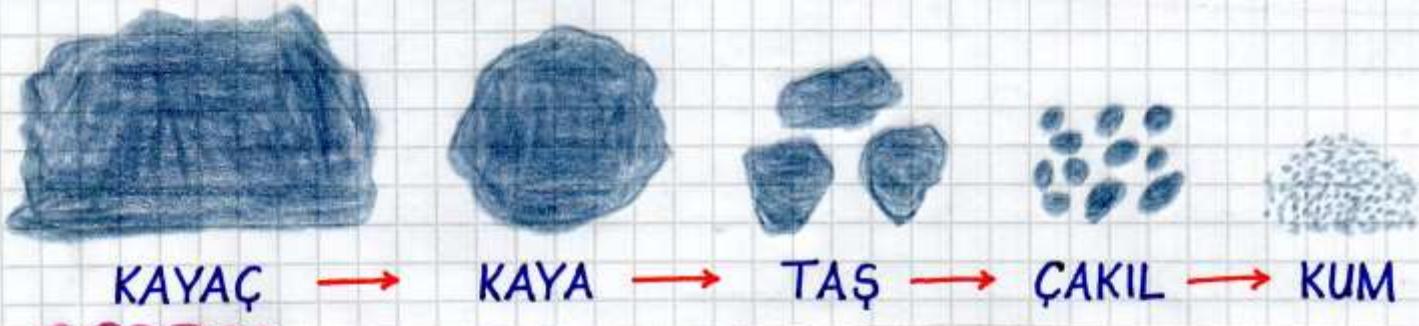

YER KABUĞU VE DÜNYAMIZIN HAREKETLERİ

KAYAÇLAR

- * Yer kabuğu, Dünya'nın en dış katmanıdır. Bütün canlılar yer kabuğunda yaşar.
- * Yer kabuğunda dağ, tepe, ova, yayla vadi gibi yeryüzü şekilleri bulunur.
- * Okyanus, deniz ve göllerin tabanları da yer kabuğudur.
- * Yer kabuğu okyanus ve deniz tabanlarında ince, dağlık bölgelerde ise daha kalındır.
- * Yer kabuğu farklı büyüklükteki kayaçlardan oluşur.
- * Farklı renkte, parlaklıkta ve sertlikte kayaçlar bulunur. Kayaçlardaki farklılıkların sebebi yapısında bulunan minerallerdir.
- * Kireç taşı, mermer, granit, kum taşı, çakıl, tebeşir ve kil ülkemizdeki önemli kayaçlardır.
- * Kayaçlar rüzgar, sıcaklık farkı, yağmur gibi etkenlerle çatlar, parçalanır ve ufalanır.

MADENLER

- Yer kabuğunun farklı bölgelerinde çeşitli etkenlerle oluşmuş ekonomik değeri yüksek olan kayaçlara **maden** denir.
- Ülkemizde bulunan bazı madenler:

• Altın	• Bor	• Linyit	• Bakır	• Demir
• Gümüş	• Mermer	• Taş kömürü	• Cıva	• Petrol

Ham madde olarak çıkarılan madenler fabrikalarda işlenerek günlük hayatı kullanılabılır hale getirilir.

→ Madenlerin kullanım alanları:

Altın: Kuyumculukta ve süs eşyası olarak kullanılır.

Gümüş: Mücevher, süs eşyası, ayna ve dış dolgusunda kullanılır.

Bor: İlaç ve gübre yapımında, cam sanayinde ve havacılıkta kullanılır.

Mermer: Heykel, süs eşyası, inşaat ve mezar taşında kullanılır.

Linyit: Sanayide ve elektrik enerjisinde kullanılır.

Taş kömürü: Isınmada, fabrikalarda ve elektrik üretiminde kullanılır.

Bakır: Mutfak eşyalarında ve elektrik tellerinde kullanılır.

Cıva: İlaç ve boyalar sanayisinde, termometre yapımında kullanılır.

Demir: İnşaat, köprü ve yollar, otomatik, araç-gereçlerde kullanılır.

FOSİLLER

* Geçmişte yaşamış hayvan ve bitkilere ait iz veya kalıntılaraya **fossil** denir.

* Fosillere genellikle kayaçlarda rastlanır. Fakat buzullarda, bitki reçinelerinde ve okyanus diplerinde de fosillere rastlanmıştır.

* Fosillerin oluşabilmesi için canlı kalıntılarının havayla teması kesilmelidir.

* Fosilleri inceleyen bilim dalına **paleontoloji** denir. Fosillerle ilgili çalışma yapan bilim insanlarına **paleontolog** denir.

* Fosillerin oluşumu binlerce yıl sürebilir. Fosiller incelenerek o canlı hakkında birçok bilgiye ulaşılabilir.

